

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΟΧΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/ση: Δραγατσανίου 8 Ταχ.
Κώδικας: 10559 – Αθήνα
Πληροφορίες: Σταυρούλα Σπυροπούλου
Τηλέφωνο : 2144055230
e-mail: tmima.nomothetikou@minscfa.gov.gr
s.spyropoulou@minscfa.gov.gr

ΠΡΟΣ

Τη Βουλή των Ελλήνων Διεύθυνση
Κοινοβουλευτικού
Ελέγχου-Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων
Καταθέσεως Εγγράφων

Κοιν.:

Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Εξαίρεση ανάδοχων οικογενειών από την οικονομική ενίσχυση. Μια απειλητική για τον θεσμό της αναδοχής πρακτική.

ΣΧΕΤ: Η υπ' αριθμ. 2668/28.01.2026 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης και αναφορικά με τα ζητήματα που τίθενται σχετικά με την οικονομική ενίσχυση των αναδόχων οικογενειών, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Η προστασία των παιδιών και η διασφάλιση της οικογενειακής τους αποκατάστασης αποτελούν βασικές προτεραιότητες της πολιτικής του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Στο πλαίσιο αυτό, η αναδοχή και η υιοθεσία συνιστούν διακριτούς θεσμούς παιδικής προστασίας, οι οποίοι αποσκοπούν στην εξασφάλιση ενός κατάλληλου οικογενειακού περιβάλλοντος για τα παιδιά που στερούνται, προσωρινά ή οριστικά, τη δυνατότητα παραμονής στο φυσικό τους οικογενειακό περιβάλλον. Η εφαρμογή των δύο θεσμών διέπεται από ειδικό θεσμικό πλαίσιο, το οποίο λαμβάνει υπόψη το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού και τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε περίπτωσης.

Ο θεσμός της υιοθεσίας ρυθμίζεται από το Κεφάλαιο Δέκατο Τρίτο του Αστικού Κώδικα (Π.Δ. 456/1984, Α' 164, άρθρα 1542–1567), ενώ ο θεσμός της αναδοχής από το Κεφάλαιο Δέκατο Πέμπτο (άρθρα 1655–1665). Οι μεταξύ τους διαφοροποιήσεις αφορούν, ιδίως, το είδος της έννομης και γονεϊκής σχέσης που δημιουργείται μεταξύ των ανάδοχων ή θετών γονέων και των αναδεχόμενων ή θετών τέκνων, καθώς και τους λόγους για τους οποίους επιλέγεται ο εκάστοτε θεσμός.

Η διάκριση αυτή αποτυπώνεται και στο ισχύον εθνικό θεσμικό πλαίσιο, καθώς στο εργατικό δίκαιο, στον Υπαλληλικό Κώδικα (ν. 3528/2007, Α' 26) και στην ειδικότερη νομοθεσία που διέπει επιμέρους κατηγορίες εργαζομένων του δημόσιου τομέα προβλέπονται διαφορετικές διευκολύνσεις για την οικογενειακή ζωή των ανάδοχων και των θετών γονέων.

Ενδεικτικά, οι βασικότερες νομοθετικές διατάξεις που συνθέτουν το πλαίσιο των προβλεπόμενων αδειών οικογενειακής διευκόλυνσης που δικαιούνται οι βιολογικοί, θετοί και ανάδοχοι γονείς, εργαζόμενοι του ιδιωτικού ή του δημοσίου τομέα, είναι οι ακόλουθες: ν. 2874/2000 – Α' 286, ν. 3528/2007 – Α' 26, ν. 3655/2008 – Α' 58, ν. 3986/2011 – Α' 152, ν. 4488/2017 – Α' 137, ν. 4808/2021 – Α' 101, ν. 4830/2021 – Α' 169, ν. 4997/2022 – Α' 219, Α.Π. 47360/09-05-2023 ΥΑ – Β' 3104, ΑΔΑ: Ω82146ΜΤΛΚ-7ΚΜ.

Οι υποψήφιοι γονείς επιλέγουν μεταξύ αναδοχής και υιοθεσίας, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την οικογενειακή και οικονομική τους κατάσταση, τα κίνητρά τους, καθώς και τη νομική κατάσταση των ανηλίκων που είναι εγγεγραμμένοι στο Εθνικό Μητρώο Ανηλίκων. Η διαδικασία αναδοχής εκκινεί, μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος Αναδοχής και Υιοθεσίας, με την πρόταση σύνδεσης εγγεγραμμένου στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Αναδόχων Γονέων με ανήλικο για τον οποίο έχει καταρτιστεί Ατομικό Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης για αναδοχή.

Αντίστοιχα, η διαδικασία υιοθεσίας εκκινεί με την πρόταση σύνδεσης εγγεγραμμένου στο Εθνικό Μητρώο Υποψήφιων Θετών Γονέων με ανήλικο για τον οποίο έχει καταρτιστεί Ατομικό Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης για υιοθεσία. Κατά την επεξεργασία των σχετικών αιτήσεων, οι αρμόδιοι κοινωνικοί λειτουργοί ενημερώνουν τους υποψήφιους γονείς για τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της αναδοχής, η οποία είναι προσωρινή, υποστηρικτική προς τη βιολογική οικογένεια και αφορά την ανάληψη της πραγματικής φροντίδας του ανηλίκου από τρίτους. Όλοι οι ανάδοχοι γονείς που υπέβαλαν εξαρχής αίτημα αναδοχής και συνδέθηκαν μέσω του Πληροφοριακού Συστήματος με ανήλικο για τον οποίο έχει καταρτιστεί Ατομικό Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης για αναδοχή, λαμβάνουν την προβλεπόμενη οικονομική ενίσχυση, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 4538/2018 και την ΚΥΑ που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 220 Β'/2021, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με την ΚΥΑ που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 5552 Β'/2024.

Η ενίσχυση καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΑ για την κάλυψη των τρεχουσών αναγκών διαβίωσης του αναδεχόμενου ατόμου, βάσει των στοιχείων του Εθνικού Μητρώου Εγκεκριμένων Αναδόχων Ανηλίκων του Πληροφοριακού Συστήματος. Δικαιούχοι είναι οι ανάδοχοι γονείς που πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) έχουν οριστεί ανάδοχοι γονείς με δικαστική απόφαση ή σύμβαση, σύμφωνα με τα άρθρα 10 και 11 του ν. 4538/2018, ή με εισαγγελική διάταξη ή σύμφωνα με το άρθρο 18 του ίδιου νόμου,

β) η αναδοχή έχει καταχωριστεί στο Εθνικό Μητρώο Εγκεκριμένων Αναδοχών Ανηλίκων και

γ) έχει υποβληθεί αίτηση στην ηλεκτρονική εφαρμογή «Διαχείριση Αιτήσεων Οικονομικής Ενίσχυσης Αναδοχής» του Πληροφοριακού Συστήματος.

Ως εκ τούτου, οι υποψήφιοι θετοί γονείς δεν εμπίπτουν στην κατηγορία των δικαιούχων της συγκεκριμένης οικονομικής ενίσχυσης, καθώς δεν πληρούνται οι προβλεπόμενες από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο (ν.4538/2018) προϋποθέσεις για τους ανάδοχους γονείς. Ειδικότερα, όταν οι υποψήφιοι θετοί γονείς ενημερώνονται για πρόταση σύνδεσής τους με ανήλικο που διαθέτει Ατομικό Σχέδιο Οικογενειακής Αποκατάστασης για υιοθεσία, ενώ εκκρεμούν δικαστικές διαδικασίες για την αφαίρεση της γονικής μέριμνας από τους βιολογικούς γονείς ή τον επίτροπο, ενημερώνονται τόσο για την πιθανή διάρκεια ολοκλήρωσης των διαδικασιών όσο και για το γεγονός ότι, επειδή η αίτησή τους αφορά υιοθεσία και όχι αναδοχή, δεν δικαιούνται την οικονομική ενίσχυση αναδοχής.

Εφόσον έχουν κατανοήσει πλήρως τα ανωτέρω και συναινούν στη σύνδεσή τους με τον προτεινόμενο ανήλικο, η διαδικασία υιοθεσίας συνεχίζεται κανονικά. Παράλληλα, το Τμήμα Αναδοχής και Υιοθεσίας του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας επικαιροποίησε το πρότυπο συμφωνητικού που εφαρμόζεται στις περιπτώσεις υποψήφιων θετών γονέων οι οποίοι έχουν αναλάβει τη φροντίδα του μελλοντικού θετού τέκνου τους πριν από την τελεσιδικία της διαδικασίας υιοθεσίας. Το νέο πρότυπο, με την ονομασία «Συμφωνητικό εγκεκριμένης υιοθεσίας», διαβιβάστηκε στις εμπλεκόμενες κοινωνικές υπηρεσίες, με σκοπό την αποφυγή νομικών παρερμηνειών και τη διευκόλυνση της συνεργασίας τους με τους υποψήφιους θετούς γονείς.

Παράλληλα, το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας, μέσω του αρμόδιου Τμήματος Αναδοχής και Υιοθεσίας, μεριμνά για τη συνεχή βελτίωση και επικαιροποίηση των σχετικών διαδικασιών και εργαλείων, με σκοπό την αποσαφήνιση του θεσμικού πλαισίου, την αποφυγή παρερμηνειών και την αποτελεσματικότερη υποστήριξη των παιδιών και των οικογενειών.

Στο πλαίσιο αυτό, η οικονομική ενίσχυση της αναδοχής χορηγείται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από το ισχύον θεσμικό πλαίσιο και συνδέεται άμεσα με τον ιδιαίτερο χαρακτήρα και τον σκοπό του θεσμού. Με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, το Υπουργείο παρακολουθεί την εφαρμογή των σχετικών διαδικασιών και αξιολογεί, όπου απαιτείται, την ανάγκη περαιτέρω

παρεμβάσεων, με στόχο την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος αναδοχής και υιοθεσίας, την ουσιαστική προστασία των ανηλίκων και την κατάλληλη υποστήριξη των οικογενειών.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΟΜΝΑ ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ